

Ane, Engbersweg 8
(Gemeente Hardenberg, Ov.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek
Steekproefrapport 2011-09/03

*Ane, Engbersweg 8
(Gemeente Hardenberg, Ov.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
BügelHajema Adviseurs bv

Steekproefrapport 2011-09/03
ISSN 1871-269X
auteur: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.2

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, september 2011

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn &
Laan van Chartreuse 174, 3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteckproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteckproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	4
2.1 Bronnen.....	4
2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	4
2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	5
2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	6
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	6
3. Veldonderzoek.....	8
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	8
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03).....	9
4. Conclusies en advies.....	12

Appendices:

- archeologische periodes
- archeologische kaart
- boorstaten
- laagbeschrijvingen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met de geplande bouw van een pluimveestal, de verlenging van een bestaande stal en de aanleg van een houtwal is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd op een terrein aan de Engbersweg 8 te Ane, gemeente Hardenberg, provincie Overijssel. Doel van het onderzoek is vast te stellen of in het gebied archeologische waarden aanwezig zijn die door de benodigde bodemingrepen bedreigd worden.

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek zijn zeven boringen verricht om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied op een dekzandrug ligt. In het verleden lijkt een voorloper van de Vecht direct zuidelijk langs het gebied te hebben gelopen. Binnen 250 meter rondom het gebied zijn geen archeologische waarden geregistreerd. Uit het veldonderzoek blijkt dat onder de moderne bouwvoor een oudere cultuurlaag ligt die gevormd is door plaggenbemesting. In het noordelijke deel zijn vijf scherven aardewerk en een vuursteenafslag opgeboord. Mogelijk zijn geassocieerd met deze vondsten archeologische grondsporen aanwezig. Om deze mogelijke sporen te beschermen luidt het advies om geen bodemingrepen te ondernemen die dieper reiken dan 0,4 meter beneden maaiveld. Als toch diepere graafwerkzaamheden nodig zijn, dan wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren door middel van proefsleuven.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01)

In opdracht van BügelHajema bv, vertegenwoordigd door mevrouw A. de Vries, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de Engbersweg 8 te Ane, gemeente Hardenberg, provincie Overijssel. De aanleiding voor het onderzoek is de geplande bouw van een pluimveestal, de verlenging van een bestaande stal en de aanleg van een houtwal. De stal wordt niet onderkelderd, maar voor de aanleg zal wel 0,5 meter grond afgegraven worden. Deze graafwerkzaamheden kunnen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren.

Figuur 1: Ane, Engbersweg 8 op de topografische kaart, 1:25.000.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is gezocht naar archeologische indicatoren en is bepaald wat de gaafheid van de bodem is.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02)

Het plangebied ligt in het buitengebied tussen Hardenberg en Gramsbergen op anderhalve kilometer ten zuiden van Ane (zie Figuur 1). De Overijsselse Vecht ligt op een halve kilometer oostelijk. Het plangebied ligt langs de Engbersweg ten noorden van de woning op nummer 8. Op het perceel liggen drie eerder gebouwde stallen. Het plangebied was in gebruik als grasland (zie Figuur 2).

Figuur 2: Ane, Engbersweg 8. Foto genomen in zuidwestelijke richting. De nieuwe pluimveestal is gepland links van de bestaande stal.

Tabel 1: Ane, Engbersweg 8: administratieve gegevens.

provincie:	Overijssel
gemeente:	Hardenberg
plaats:	Ane
toponiem:	Engbersweg 8
bevoegde overheid:	Gemeente Hardenberg (regio-archeoloog: drs. M. Nieuwenhuis)
opdrachtgever:	BügelHajema Adviseurs bv
oppervlakte:	0,8 hectare
hoogte:	10 meter + NAP
grenscoördinaten:	noordwest: 240,505 / 513,210 noordoost: 240,585 / 513,205 zuidwest: 240,550 / 513,050 zuidoost: 240,585 / 513,045
kaartblad:	22E
onderzoeksmeldingsnr:	48231
uitvoeringsperiode:	13 september 2011
onderzoeksdiepte:	120 centimeter
beheer documentatie:	De Steekproef bv, Provincie Overijssel, E-depot en RCE

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn onderstaande bronnen gebruikt:

Tabel 2: Ane, Engbersweg 8: geraadpleegde literatuur en andere bronnen.

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geoinformatie en ICT.

Archeologische Beleidskaart Gemeente Hardenberg. Past 2 Present. Vastgesteld 30 juni 2009.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

ARCHIS 2. Het online registratie- en informatiesysteem van de RCE.

De cultuurhistorische @tlas Overijssel. Gemeente Hardenberg. Het Oversticht, 2002.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 22 Oost Coevorden. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1990.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Geomorfologische Kaart van Nederland. Blad 22 Coevorden. Stichting voor Bodemkartering Wageningen & Rijks Geologische Dienst Haarlem, 1983

Huguenin, de Atlas van. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen/Veendam, 2005.

www.SlagbijAne.nl. De Vereniging Herdenking Slag bij Ane

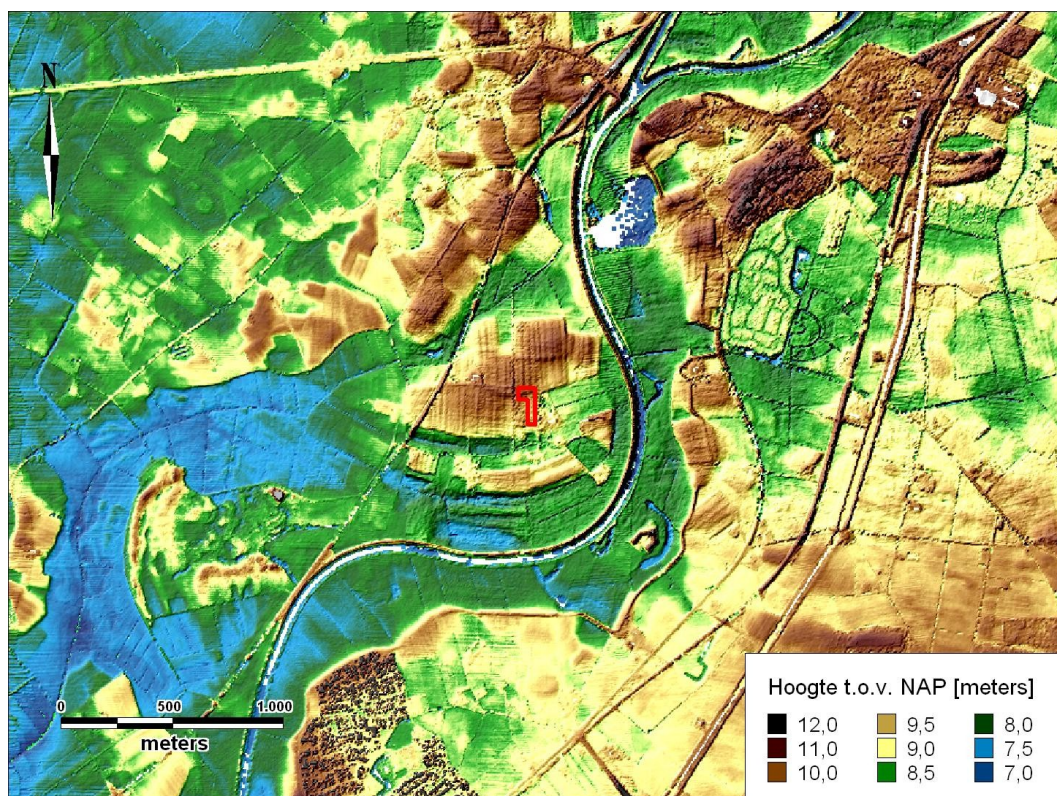
Topografische Atlas Overijssel, schaal 1:25:000. ANWB. Den Haag 2004.

Www.WatWasWaar.nl

2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04)

Onderzoeksgebied Engbersweg 8 te Ane ligt op een dekzandrug (geomorfologische kaart 3K14). De rivier de Vecht heeft om deze rug heen gelopen. Een voormalige loop van de Vecht lijkt direct zuidelijk van het gebied te hebben gelegen gezien het daar aanwezige dal (zie Figuur 3). Op de bodemkaart is het onderzoeksgebied gekarteerd als een hoge zwarte enkeerdgrond in lemig fijn zand (bEZ23). Dergelijke gronden zijn gevormd door plaggenbemesting ten behoeve van de bodemvruchtbaarheid van akkers. Men begon hiermee omstreeks het einde van de middeleeuwen.

De gemiddeld hoogste grondwaterstand is meer dan 80 centimeter beneden maaiveld en de gemiddeld laagste stand is meer dan 160 centimeter (grondwatertrap VII).

Figuur 3: Ane, Engbersweg 8 op een hoogtekaart gemaakt met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Het onderzoeksgebied is rood omlijnd weergegeven. Het ligt op een dekzandrug waar de Vecht omheen gelopen heeft.

2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04)

Uit het onderzoeksgebied en van 250 meter rondom zijn geen archeologische waarden geregistreerd. Op 500 meter noordwestelijk zijn in het verleden vondsten gedaan uit de Romeinse tijd van scherven aardewerk, ijzerslakken en een maalsteen (810 & 2734, zie Tabel 3 en Appendix Archeologische Kaart). Ze wijzen op bewoning ter plaatse tijdens die periode. Op 800 meter noordoostelijk wijzen vondsten van bewerkt vuursteen en scherven aardewerk op bewoning tijdens het Mesolithicum, het Laat-neolithicum, de Late Bronstijd en de Late Middeleeuwen (13286). Op 600 meter zuidoostelijk heeft langs de Vecht een schans gelegen uit de 16^e/17^e eeuw (11848). In het dal van de Vecht zijn vondsten geregistreerd van bijlen uit het Neolithicum of de Bronstijd (3685, 12526, 21557 & 27275). Dergelijke vondsten worden vaak gedaan in (voormalige) moerassen en rivieren en worden geïnterpreteerd als rituele deposities. Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Hardenberg valt het plangebied onder eenheid 'archeologie 4'. De gemeente eist hier een archeologisch onderzoek voor gebieden met een grootte vanaf 500 vierkante meter.

Tabel 3: Archeologische waarden in de omgeving van Ane, Engbersweg 8. Voor dateringen zie Appendix: Archeologische Periodes. Voor ligging, zie Appendix: Archeologische Kaart.

CMA/CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monumenten			
2734 (22E-007)	240,218 / 513,729	romeinse tijd vroeg - midden	nederzetting
11848 (22E-008)	241,022 / 512,536	nieuwe tijd, 16 ^e -17 ^e eeuw	schans behorend tot de Loozense linie
13286 (22E-012)	241,192 / 514,058	mesolithicum, neolithicum laat, bronstijd laat & middeleeuwen laat	nederzettingen
waarnemingen			
810 (22EZ-29)	240,200 / 513,600 (admin. geplaatst)	romeinse tijd	handgevormd aardewerk, ijzerslak, maalsteen
3685 (22EZ-53)	240,250 / 513,500 (admin. geplaatst)	neolithicum midden - bronstijd	stenen bijl
12526 (22EZ-14)	240,700 / 512,800 (admin. geplaatst)	neolithicum vroeg B - bronstijd midden	hamerbijl
21557 (22EZ-63)	240,950 / 512,850 (admin. geplaatst)	neolithicum midden A - bronstijd	zandstenen bijl, fels-rechteckbeil
27275 (22EZ-72)	241,160 / 513,700	neolithicum	hamerbijl van graniet
423637 (22EZ-76)	241,110 / 513,710	romeinse tijd vroeg - midden A	bronzen fibula / mantelspeld

2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03)

Het onderzoeksgebied aan de Engbersweg 8 wordt op kaarten uit de 19^e eeuw en de eerste helft van de 20^e eeuw weergegeven op de Anevelder Esch (zie Figuur 4). Ook op latere kaarten wordt het terrein gekarteerd als akker. Bebouwing is binnen het plangebied niet gekarteerd. Van de drie bestaande stallen zuidwestelijk van het onderzoeksgebied verschijnen de eerste twee voor het eerst op een kaart uit 1987. De derde is volgens de eigenaar, de heer Nijzink, gebouwd in 2003.

In 1227 werd de 'Slag bij Ane' uitgevochten tussen Drentse boeren en de bisschop van Utrecht (bron: www.slagbijane.nl).

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05)

Onderzoeksgebied Engbersweg 8 te Ane ligt op een dekzandrug op loopafstand van de Vecht. Dergelijke plekken in het landschap zijn doorgaans geschikte vestigingslocaties geweest voor de mens. Eventuele bewoningsresten

kunnen beschermd zijn tegen moderne ingrepen door de aanwezigheid van een plaggendek. Onder het plaggendek kunnen indicatoren gevonden worden zoals bewerkt vuursteen en scherven aardewerk. Eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen zijn aangetast door beakkering en door afgraving.

Figuur 4: Ane, Engbersweg 8 op een topografische kaart uit 1930, verschaald. Het plangebied is rood omlijnd. Het lag op de Anevelder Esch. Bron: www.watwaswaar.nl.

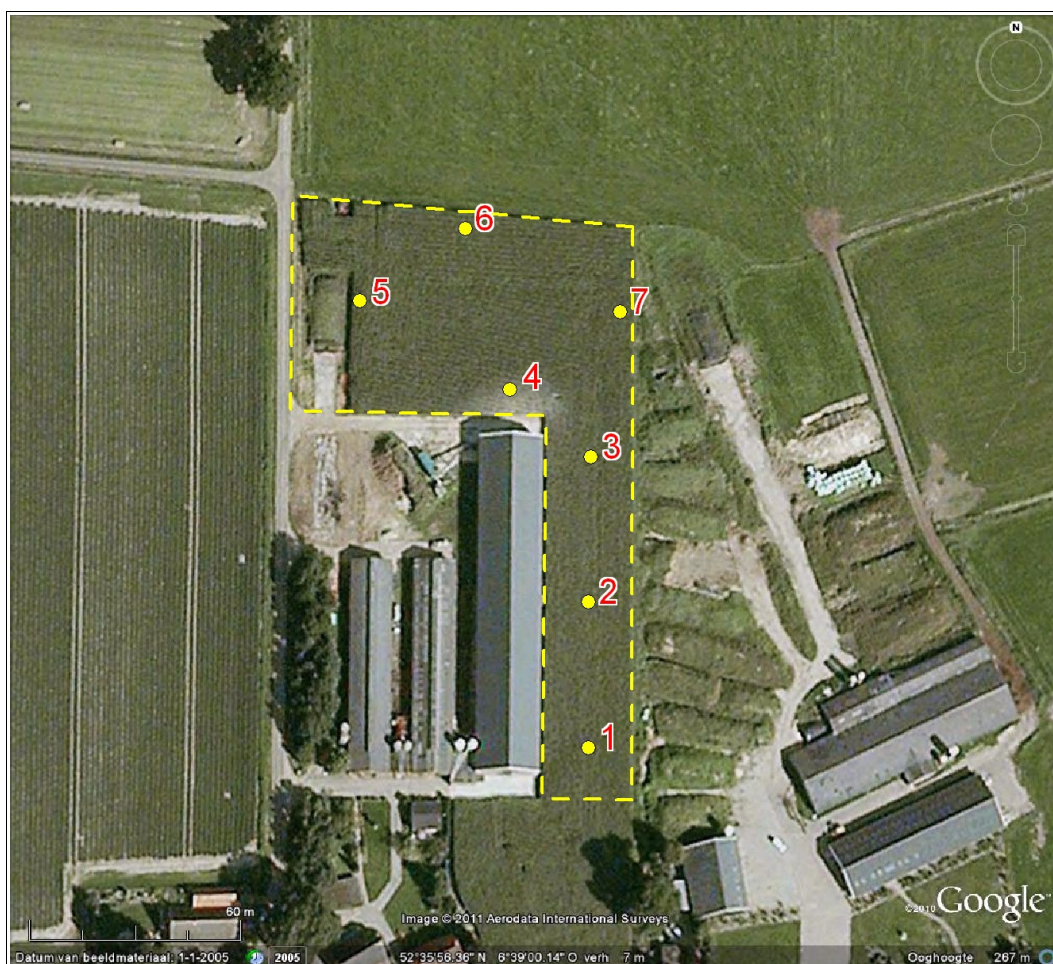
Tabel 4: Ane, Engbersweg 8: specificatie archeologische verwachting.

datering:	alle archeologische perioden
complextypen:	nederzetting, begraving, akker
omvang:	vanaf enkele meters doorsnede
diepteligging:	onder het plaggendek
locatie:	hele plangebied
prospectiekenmerken:	aardewerk, bewerkt vuursteen, houtskool, metaalslakken
mogelijke verstoringen:	ploegen ten behoeve van akker en mogelijk afgraving

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01)

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 13 september 2011. Er zijn zeven verkennende boringen verricht (zie Figuur 5). De boringen zijn zo gelijk mogelijk verspreid over het terrein. Bij boringen 1, 2 en 3 is een nieuwe stal gepland, bij boring 4 de verlenging van een stal en bij boringen 5, 6 en 7 de aanleg van een houtwal. De gemiddelde boordichtheid is negen boringen per hectare.

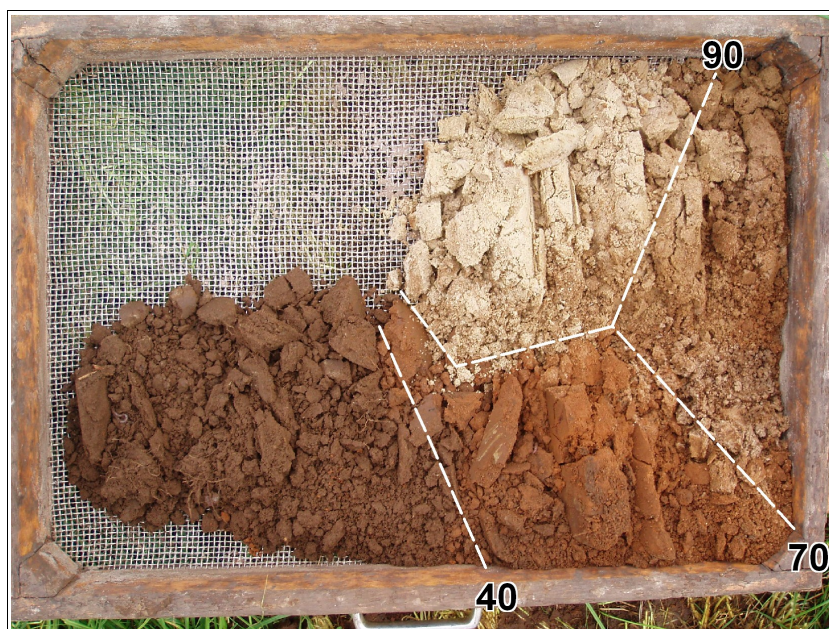
Figuur 5: Ane, Engbersweg 8: boorpuntenkaart. Het onderzoeksgebied is aangegeven door een onderbroken gele lijn. De genummerde punten geven de ligging weer van de zeven boringen.

De boringen zijn verricht met een edelmanboor met een doorsnede van twaalf centimeter. De boringen zijn gezet tot een diepte van tenminste 1,2 meter. De opgeboorde grond is doorzocht op de aanwezigheid van archeologische

indicatoren door het te zeven op een zeef met mazen van vier millimeter. De resultaten van de boringen zijn opgenomen in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen. Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Een veldkartering was niet mogelijk door de dichte grasbegroeiing (zie Figuur 2). De vondstzichtbaarheid was slecht.

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03)

In plangebied Engbersweg 8 te Ane is matig fijn dekzand opgeboord. Algemeen zijn in het zand vier lagen te onderscheiden. De bovenste is de bouwvoor die een dikte heeft van 0,4 meter en ontstaan is door beakkering. Daaronder zit een oudere cultuurlaag, ook wel 'fossiele cultuurlaag' of 'esgrond' genoemd (zie Figuur 6). Deze laag is ontstaan door aanvoer van plaggen naar de akker ten behoeve van de bodemvruchtbaarheid. De plaggen werden opgebracht samen met stalmest. De basis van de fossiele cultuurlaag zit in het grootste deel op circa 0,6 tot 0,7 meter beneden maaiveld (boringen 1, 2, 3 en 7). In het noordwestelijke deel zit de overgang iets dieper (boring 5 op 0,8 meter en boring 6 op 1,0 meter). Mogelijk is de cultuurlaag in de kern van de es dikker doordat men daar eerder is begonnen met beakkering en het opbrengen van plaggenmest.

Figuur 6: Ane, Engbersweg 8: monster boring 1 in een zeef. Linksonder de bouwvoor, rechtsonder de fossiele cultuurlaag, rechts het natuurlijke zand met ijzerconcreties en boven het onderliggende zand. Bij de witte scheidelijnen zijn de dieptes weergegeven.

Onder de fossiele cultuurlaag zit het natuurlijke zand. De top hiervan is donkerder dan het diepere zand en is vlekkelig door de aanwezigheid van ijzerconcreties. Deze hebben een grootte in de orde van een centimeter. Ze zijn in het hele plangebied gevonden met uitzondering van de noordwestelijke hoek (boringen 5 en 6). Ze zullen zijn gevormd door kwellend grondwater langs de rand van de dekzandrug.

De verstoringsdiepte is algemeen 0,4 meter zijnde de dikte van de bouwvoor. Alleen bij boring 4 vlak ten noorden van de bestaande stal is een diepere verstoring tot 1,2 meter vastgesteld. Volgens de heer Nijzink (eigenaar) heeft hier een kuil gelegen tijdens de aanleg van de oostelijke stal in 2003.

Tabel 5: Ane, Engbersweg 8: vondsttabel. De scherven aardewerk hebben een magering van steengruis, zijn handgemaakt, dateren uit de periode bronstijd - middeleeuwen en zijn relatief klein en verweerd. De vuursteenafslag is mogelijk door de mens bewerkt en mogelijk natuurlijk.

nr.	boring	coördinaten	diepte [cm]	betreft
1	5	240,501 / 513,175	50-105	2 scherven aardewerk
2	6	240,539 / 513,203	35-125	1 scherf aardewerk & 1 vuursteenafslag
3	7	240,581 / 513,180	35-80	2 scherven aardewerk

Figuur 7: Ane, Engbersweg 8: vondsten. Voor beschrijving, zie Tabel 5.

Voor de aanwezigheid van archeologische grondsporen is de grens tussen het natuurlijke zand en de bovenliggende fossiele cultuurlaag het meest kansrijke niveau. Eventuele sporen liggen beschermd tegen moderne ingrepen zoals het ploegen van de akker dankzij het plaggendeck. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van sporen zijn gevonden in de vorm van scherven aardewerk en een vuursteenafslag (zie Tabel 5 en Figuur 7). De vondsten zijn waarschijnlijk afkomstig uit de fossiele cultuurlaag of uit de top van het natuurlijke zand. De scherven aardewerk zijn relatief klein en verweerd. Mogelijk zijn ze in het

verleden samen met huisafval en plaggen over de akker uitgebracht. Het is echter ook mogelijk dat het afval betreft van bewoning in het plangebied zelf. In dat geval zullen hiermee geassocieerde grondsporen aanwezig zijn zoals van paalgaten, waterputten, afvalkuilen en dergelijke. De vuursteenafslag vertoont geen negatief of slagbult, hetgeen kenmerken zijn van menselijke bewerking. Echter een natuurlijke herkomst ligt evenmin voor de hand, aangezien in het zand verder geen grind of vuursteen is gevonden. Bewerkt vuursteen is een aanwijzing voor menselijke aanwezigheid tijdens de steentijd.

4. Conclusies en advies

Plangebied Engbersweg 8 te Ane ligt op een dekzandrug. De rivier de Vecht ligt op een halve kilometer afstand, maar een eerdere loop lijkt direct zuidelijk langs het gebied te hebben gelegen. Binnen 250 meter afstand zijn geen archeologische waarden geregistreerd. Het plangebied maakt deel uit van de Anevelder Esch.

Onder de bouwvoor van het terrein ligt een tweede, oudere cultuurlaag. Deze fossiele cultuurlaag is het gevolg van plaggenbemesting. Hierdoor is het terrein in de loop der honderden jaren opgehoogd. In het noordelijke deel van het terrein zijn vijf kleine, verweerde scherven aardewerk en een vuursteenafslag opgeboord. Mogelijk zijn ze afkomstig van bewoning ter plaatse. In dat geval kunnen in de bodem hiermee geassocieerde archeologische grondsporen aanwezig zijn. De bovenkant van deze sporen zal zitten op de overgang van het natuurlijke zand naar de fossiele cultuurlaag. Door de aanwezigheid van het plaggendek liggen eventuele sporen buiten bereik van de ploegdiepte van 0,4 meter, waardoor sporen nog in goede staat kunnen verkeren. Het archeologisch verwachtingsmodel dat het plangebied een geschikte vestigingslocatie is geweest, lijkt door het onderzoek te zijn bevestigd.

Op basis van de resultaten adviseren wij om geen bodemingrepen te ondernemen in het plangebied die dieper reiken dan 0,4 meter diepte zijnde de dikte van de bouwvoor. Als toch diepere ingrepen nodig zijn, adviseren wij om een nader archeologisch onderzoek uit te voeren door middel van proefsleuven. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd door een daartoe bevoegd bureau volgens een vooraf door de bevoegde overheid goed gekeurd Programma van Eisen (PvE). Mogelijk kan nader onderzoek voorkomen worden door de plannen aan te passen of door voorafgaand aan de werkzaamheden een laag zand op te brengen. Indien bij toekomstige graafwerkzaamheden archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dan dient hiervan melding te worden gemaakt conform de Monumentenwet 1988 artikelen 53 en 54. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Hardenberg: 140523 (geen netnummer) of bij de archeologisch adviseur van de gemeente, mevrouw M. Nieuwenhuis: 06-29325570.

Appendix

Ane, Engbersweg 8

- archeologische periodes
- archeologische kaart
- boorstaten
- laagbeschrijvingen boringen volgens de
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
		romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum:		romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd:		middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 – heden

Appendix Ane, Engbersweg 8: Archeologische Kaart

Bekende archeologische waarden volgens ARCHIS

241416 / 513826

239644 / 512378

Legenda

- HUIZEN
 - ONDERZOEKSGBIED
 - VONDSMELDINGEN
 - WAARNEMINGEN
 - TOP10 ((c)TDN)
- MONUMENTEN**
- archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd

0 100 m

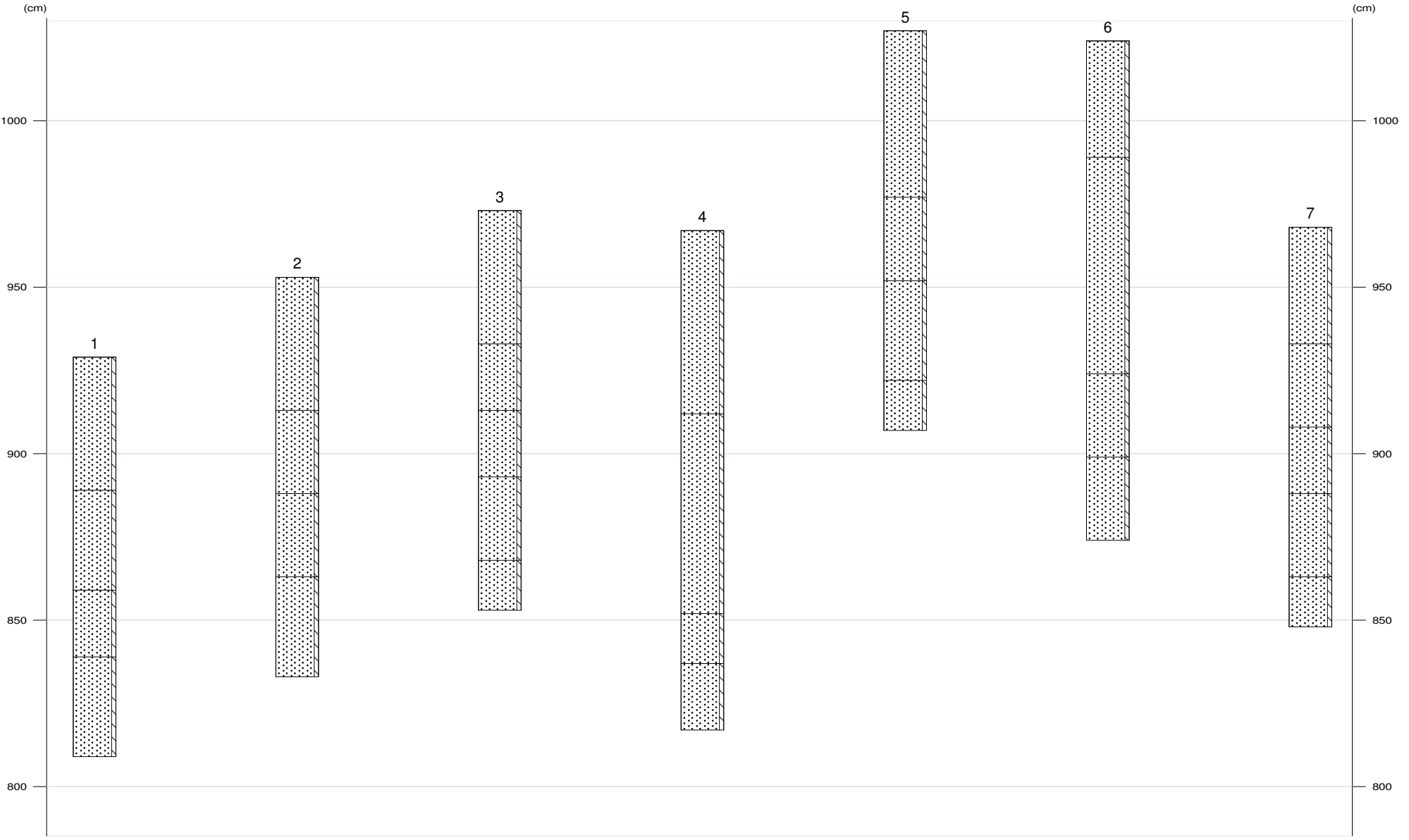

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Appendix Ane, Engbersweg 8: Boorstaten

Appendix Ane, Engbersweg 8: Laagbeschrijvingen

1

X-coördinaat (m) : 240573
Y-coördinaat (m) : 513055
Maaiveld (cm) : 929

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
40 - 70	zand zwak siltig, 7,5yr4/4, esgrond
70 - 90	zand zwak siltig, 10yr5/3, C-horizont, Opm.: Vlekkerig door ijzerconcreties
90 - 120	zand zwak siltig, 2,5y5/3, C-horizont

2

X-coördinaat (m) : 240572
Y-coördinaat (m) : 513096
Maaiveld (cm) : 953

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
40 - 65	zand zwak siltig, 7,5yr4/4, esgrond
65 - 90	zand zwak siltig, 10yr5/3, Zand: matig fijn, weinig ijzerconcreties, C-horizont
90 - 120	zand zwak siltig, 2,5y7/2, Zand: matig fijn, C-horizont

3

X-coördinaat (m) : 240572
Y-coördinaat (m) : 513134
Maaiveld (cm) : 973

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
40 - 60	zand zwak siltig, 7,5yr4/4, esgrond
60 - 80	zand zwak siltig, 10yr5/3, weinig ijzerconcreties, C-horizont, Opm.: Vlekkerig door ijzerconcreties
80 - 105	zand zwak siltig, 2,5y5/6, C-horizont, Opm.: Groengele kleur alsof de laag vol fosfaten zit
105 - 120	zand zwak siltig, 2,5y7/2, C-horizont

4

X-coördinaat (m) : 240551
Y-coördinaat (m) : 513157
Maaiveld (cm) : 967

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 55	zand zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
55 - 115	zand zwak siltig, 7,5yr4/4, spoor ijzerconcreties, vergraven, Opm.: Brokken bouwvoor, esgrond, c-horizont
115 - 130	zand zwak siltig, 2,5y6/4, C-horizont
130 - 150	zand zwak siltig, 10yr5/8, Zand: matig fijn, C-horizont

5

X-coördinaat (m) : 240501
Y-coördinaat (m) : 513175
Maaiveld (cm) : 1027

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 50	zand zwak siltig, 10yr3/3
50 - 75	zand zwak siltig, 7,5yr4/4, basis scherp, esgrond

Appendix Ane, Engbersweg 8: Laagbeschrijvingen

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
75 - 105	zand	zwak siltig, 10yr4/3, C-horizont
105 - 120	zand	zwak siltig, 2,5y6/4, C-horizont

6

X-coördinaat (m) : 240538
Y-coördinaat (m) : 513203
Maaiveld (cm) : 1024

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
35 - 100	zand	zwak siltig, 7,5yr4/4, basis scherp, esgrond
100 - 125	zand	zwak siltig, 10yr4/3, C-horizont
125 - 150	zand	zwak siltig, 2,5y6/6, Zand: matig fijn, C-horizont, dekzand

7

X-coördinaat (m) : 240581
Y-coördinaat (m) : 513180
Maaiveld (cm) : 968

Diepte (cm)	Omschrijving Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
35 - 60	zand	zwak siltig, 7,5yr4/4, basis scherp
60 - 80	zand	zwak siltig, 10yr5/3, weinig ijzerconcreties, C-horizont
80 - 105	zand	zwak siltig, 10yr5/6, C-horizont
105 - 120	zand	zwak siltig, 2,5y6/4, C-horizont